

قطره‌هایی که دریا می‌شوند

با نگاهی به پیرامون خود به راحتی می‌توان دریافت که چه حجمی از منابع صرف تهیه این محصولات شده‌اند.

از زمان روی کار آمدن اولین گروه از تلفن‌های همراه در سال ۱۹۸۳ تاکنون، عرضه این نوع وسیله ۲۵ درصد را فلز و ۱۵ درصد را سرمایه‌یک تشکیل می‌دهد. فلزات موجود در یک

گوشی تلفن همراه متشکل از مس، آهن، نیکل، نقره، روی و مقادیر اندکی آلومینیوم، طلا، سرب، منگنز، پلاتینیوم و قلع می‌باشند. تنها با محاسبه وزنی و تفکیک گوشی‌های تلفن همراهی که در سال ۲۰۰۵ به عنوان گوشی‌های از رده خارج مورد بررسی قرار گرفتند، این نتیجه حاصل شد که در ۵۶ هزار تُن گوشی از رده خارج مورد بررسی، در حدود ۷ هزار

ارتباطی بسیار افزایش یافته و تنوع در ارایه انواع گوشی‌های تلفن همراه نیز به بازاری رقابتی در نوع، مدل و اندازه تبدیل شده است. با توسعه تکنولوژی و روی کار آمدن مدل‌های جدید، میزان مواد به کار رفته در ساخت گوشی‌های تلفن همراه نیز کاهش یافته است، اما در عین حال، با نگاهی به میزان توسعه این سیستم ارتباطی که امروز به وسیله‌ای همه‌گیر

تبدیل شده، می‌توان به راحتی دریافت که حجم کنونی مصرف مواد خام مورد نیاز برای تولید این کالا همچنان بالا است.

پلاستیک، سرمایه‌یک و فلز

اولین مدل‌های گوشی تلفن همراه در حدود نیم کیلوگرم وزن داشتند که به تدریج این میزان تا ۱۰۰ گرم کاهش یافت. در عین حال، میانگین قیمت گوشی‌های همراه نیز از ۳ هزار و ۵۰۰ دلار

در سال ۱۹۸۳ به ارقام چندصد دلاری امروز کاهش یافته است. در سال ۲۰۰۲ در حدود یک میلیارد گوشی تلفن همراه در جهان وجود داشت که این رقم در سال ۲۰۰۹ به بیش از ۲ میلیارد دستگاه رسیده است. با احتساب تعویض گوشی‌ها و از دور خارج شدن برخی از انواع کهنه آن و همچنین با

توجه به میزان گوشی‌های ضایعاتی کارخانجات، این رقم به حدود ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون گوشی افزایش می‌یابد.

با توجه به این امر و با نگاهی به مواد اولیه تولید گوشی همراه می‌بینیم که بدون در نظر گرفتن باتری، در حدود ۶۰

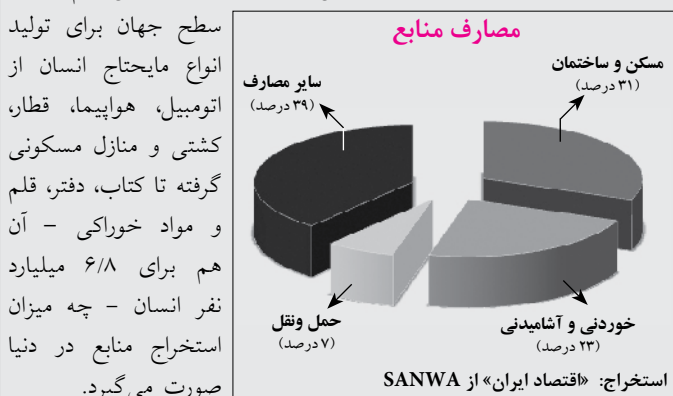
بوده است. تنها در سال‌های اخیر است که قیمت مواد معدنی و انرژی رو به افزایش نهاده که البته بخش اعظمی از این افزایش قیمت به واسطه لطف کشورهای نوظهوری نظیر چین و افزایش تقاضای این کشورها از منابع در سال‌های اخیر بوده است. با این حال هنوز قیمت منابع پایین است و منعکس کننده هزینه‌های واقعی سطوح مصرف جاری توسط جوامع مختلف در سطح جهانی نیست.

از صیادی تا صنعت

با نگاهی به روند میزان مصرف جاری منابع طبیعی در جوامع مختلف از گذشته دور، می‌توان دریافت که حرکت به سمت صنعتی شدن جوامع به افزایش مصرف سرانه منابع انجامیده است، به طوری که میزان مصرف سرانه منابع طبیعی در جوامعی که اقتصاد آنان مبتنی بر شکار و صیادی بوده، در حدود ۳ کیلوگرم در روز می‌باشد. این میزان در جوامع متکی به محصولات کشاورزی ۱۱ کیلوگرم و در جوامع صنعتی ۴۴ کیلوگرم در روز است. بخش اعظمی از این افزایش در جوامع صنعتی به دلیل استفاده روزافزون انرژی است که شرط تولید و از پیش شرط‌های رشد اقتصادی جوامع امروزی محسوب می‌شود.

این افزایش در مصرف و استخراج منابع طبیعی به طور پیوسته در حال افزایش است و هرچه سالانه تولید کالاها و خدمات در جهان افزایش یابد، با روند رو به رشد مصرف این دسته از منابع مواجه خواهیم بود؛ به طوری که آمارها از افزایش ۴۸ درصدی این میزان از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۰۵ میلادی و افزایش استخراج منابع از ۴۰ میلیارد تُن به ۵۸ میلیارد تُن حکایت دارند. این افزایش در مصرف انواع منابع طبیعی از منابع زیست‌توده گرفته تا سوخت‌های فسیلی، سنگ‌های معدنی صنعتی و ساختمانی صادق است. سهم هر اروپایی از استخراج این منابع در این قاره در حدود ۳۶ کیلوگرم در روز است، در حالی که نیاز روزانه هر اروپایی از منابع مذکور رقمی در حدود ۴۳ کیلوگرم می‌باشد.

این امر به معنای نیاز شدید اروپا به واردات منابع از سایر کشورهای جهان برای تأمین نیاز روزانه مصرفی مردم کشورهای این قاره است. در کشورهای آمریکای شمالی نیز به طور میانگین این رقم در حدود ۹۰ کیلوگرم در روز و در اقیانوسیه در حدود ۱۰۰ کیلوگرم است. دلیل عمده موفقیت نسبی اروپا در مقایسه با سایر نقاط جهان در کاهش میزان سرانه مصرف منابع، به استفاده از جریان الکتریسیته در حمل و نقل ریلی هوایی در اروپا برمی‌گردد. این امر نشان‌دهنده نقش مهم حمل و نقل در استفاده از منابع می‌باشد. ■

سطح جهان برای تولید انواع مایحتاج انسان از اتومبیل، هواپیما، قطار، کشتی و منازل مسکونی گرفته تا کتاب، دفتر، قلم و مواد خوراکی - آن هم برای ۶/۸ میلیارد نفر انسان - چه میزان استخراج منابع در دنیا صورت می‌گیرد.